

ДАЛМАТИНСКИ РАДИКАЛ

Издази уторком, четвртом и суботом.

ПРЕДПЛАТА: за Краљевину СХС
мјесечно Д 15; тромјесечно Д 40;
за Италију мјесечно лира 6; по-
једини број 30 центевама. Огласи
по ценику. Поједини број Д 150.

Поштарина плаћена у готову.

Издаје: Окружни Одбор Народне
Радикалне Странке у Шибенику.
Одговорни уредник: Шпиро Ђакић.
Телефон број 60.
Штампа: Нова Штампарија - Шибеник.

Година II.

ШИБЕНИК, субота 10. марта 1923.

Број 61.

BIRAČI IZBORNOG OKRUGA ŠIBENIK-ZADAR!

Pozvani Ukazom Nj. Veličanstva Kralja, da dana 18 Marta o. g. svršite jedno djelo, koje je jedno Vaše pravo, ali i jedna velika Vaša dužnost, Vi ne možete, jer ne smijete, ni za jedan čas, kolebati se, kako to da učinite.

Pristupajući svome glasačkom mjestu, na kome će biti pet kutija, svaki birač mora u sebi nositi gotovu, dobro promišljenu odluku, da kuglicu, koju primi, spusti u petu, posljednju kutiju.

Da, u kutiju, posljednju na redu, ali jedinu vrijednu, jer je to kutija

Narodne Radikalne Stranke Srba, Hrvata i Slovenaca.

Izišavši iz naroda, s kojim je prošla duge i teške borbe, završene sa najljepšim političkim uspjesima i kulturno-socijalnim teковinama,

Radikalna Stranka

stojeći na upravi Kraljevine Srbije, nju je osposobila za veliki zadatak, koji joj je istorija bila namijenila, i s njom je zapravo ona stvorila ovu našu lijepu i veliku državu, oslobodivši narod, koji je dugo robovao, ujedinivši plemena, koja su dugo razdvojena bila.

Njen program napisan u prošlosti, ostvaren u sadašnjosti, ima novi zadatak, da čuva i brani, da snaži i unapređuje ovu državu. I zato, pripadnik svakog plemena, svake vjere, svakog staleža, koji iskreno ljubi ovu državu, koji želi njen napredak, koji ima osjećaja za prave potrebe naroda, može dati svoje povjerenje samo

Radikalnoj Stranci,

jer će samo tako postati učesnik zadatka, koji nije uzak i sitan, a plemenski, ili vjerski, ili staleški ograničen, već velik i prostran, kao što je velik narod naš, i kao što je prostrana i svijetla budućnost njegova.

Dajući svoje povjerenje Radikalnoj Stranci, vi se, Birači, ne ćete prevariti u nadama vašim, jer je ona ostvarila svaku nadu, koja se je u nju polagala, pa i one, koje su izgledale neostvarljive, jer je ona časno skupila svaku riječ, koju je narodu dala.

Danas, poslije rgjavih iskustava, koja je država stekla u svojim prvim godinama, ne može biti nikoga među vama, Birači, kome nije jasna istina, da Radikalna Stranka ima, što nijedna druga stranka nema, da ima ljude sa sposobnostima državničkim, naoružane znanjem i iskustvima, a samo takovi mogu korisno i uspešno voditi državu i njene poslove. — Tu razliku, koja izdiže radikalnu stranku nad ostale stranke, najbolje je osjetio naš Okrug, Šibeničko-Zadarski, koji je ostao u neželjenom ropstvu tri godine više i koji se, samo zato, što je nemilo osakaćen, tek ovo oslobodio. Ljudi, bez sposobnosti, bez iskustva, bez kredita na strani, imajući samo bolesne ambicije i uske, plemenske poglede, pokvarili su sudbinu ovog okruga, koju je Radikalna Stranka, na žalost, samo donekle mogla popraviti. — A tu nadmoćnost radikalne stranke, Birači, vi možete viditi na njenoj kandidatskoj listi, jer je na čelu ispisano ime

Ministra g. Ljube Jovanovića

čovjeka visoke sposobnosti, državnika i rodoljuba, koji je u velikim djelima i podvizima Srbije uzimao učešća, primajući teške uloge i svršavajući ih, časno i korisno za državu. Rogjen na našem Primorju, koje je ostavio u Krivošijjskom ustanku, kad je kao mlad gjak digao oružje na Austriju, on je, svojim sposobnostima i zaslugama, proslavio naš kraj i stekao mu simpatije, koje za Dalmaciju mogu biti dragocjene, ako ih svojom krivicom ne izgubi.

Ako iko, to morate vi:

Birači grada Šibenika

pravilno shvatiti i ocijeniti, da interesi grada Šibenika nemaju i ne mogu imati ni boljeg prijatelja, ni moćnijeg zaštitnika od radikalne stranke, jer samo ona, moćna u državi, jaka na prostoru, koji je zaleđe šibenika, može njemu dati, što je uzaman očekivao od drugih stranaka, a što trebujе za svoju budućnost, u kojoj mu ona namjenjuje ulogu, da bude centar upravnog i privrednog života jednog prostranog dijela države i jedna od glavnih njenih tačaka za pomorsku trgovinu.

Onom dostojanstvenom mirnoćom, sopstvenoj radikalnoj stranki, u kojoj se odrazuje svijest njena o dužnostima, koje ima prema državi i narodu, i pouzdanje u snagu, s kojom raspolaže, vi

Birači:

Knina, Vrljike, Promine, Drniša, Kistanja, Obrovca, Benkovca, Skradina, Šibenika, Zlarina, Vodica, Tijesnog, Paga i Raba, pristupite dana 18 Marta na glasačka mjesta i ispunite dug, koji dugujete državi i sebi, njenoj i svojoj sreći, dajući svoje glasove za listu

Ministra g. Ljube Jovanovića.

Neka živi i nek napreduje u ljubavi svojih sinova, sreći, blagostanju i ugledu domovina naša:

Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca!

Živila slavom ovjenčana Narodna Radikalna Stranka Srba, Hrvata i Slovenaca!

Živio njen mudri vogja, najveći i najzaslužniji naš državnik i političar:

g. Nikola Pašić, predsjednik Ministarskog Savjeta!

Živio nosioc liste za Okrug Šibenik-Zadar, umni i zaslužni

g. Ljuba Jovanović, Ministar Vjera!

U Šibeniku, 1 Marta 1923.

Окружни Одбор Нар. Рад. Странке.

Nikola Pašić i naše oslobođenje.

Protivnička štampa neprestano se trudi da »dokaže« kako g. Nikola Pašić nije htio oslobođenje i ujedinjenje svih Srba, Hrvata i Slovenaca u jednu jedinstvenu državu. Ali ti protivnici nijesu nikad pokušali, a i ne će, da iznesu i stvarne i ozbiljne dokaze za tu svoju tvrdnju. Njima je glavno da u narodu ocrne svijetli obraz našega vjega.

Mi ćemo našim čitaocima iznijeti jednu siuku iz 1914., koja će najjasnije govoriti što je u to vrijeme mislio g. Pašić, a koji je cilj namijenio Srbiji u ratu, koji joj je Austro-Ugarska nametnula. U kasnu jesen 1914. god., kad je junačka srpska vojska snažnom kontra-ofenzivom počela potiskivati Počeroke armije, zasjedala je u Nišu Narodna Skupština. U tom teškom trenutku, izjavio je, na sjednici Narodne Skupštine od 14. novembra (7. decembra), g. Nikola Pašić pored ostaloga i ovo:

»Uvjeren u rješenoš cijelog srpskog naroda da istrage u borbi za odbranu svoga ognjišta i slobode, vlada Kraljevine Srbije smatra kao najglavniji i u ovim sudbonsnim lrenutcima jedini zadatak, da obezbijedi uspješan svršetak ovog velikog vojevanja, koje je u trenutcima kad je započelo postalo ujedno borbom za oslobođenje i ujedinjenje sve naše neoslobođene braće Srba, Hrvata i Slovenaca.«

Ovu izjavu, koju je Skupština odobrila burnim klicanjem, vlada je postavila kao ratni cilj Srbije: oslobođenje i ujedinjenje cijelog našeg naroda. U tim je riječima bila izražena ideja Srbije, koja je za sobom imala čitav jedan vijek pozitivnog i uspješnog rada, i koji je rad trebalo do kraja izvršiti.

Da se uspije i dogje do toga, najglavniji i jedini zadatak imao je biti njeno staranje, da obezbijedi »uspješan svršetak ovog velikog vojevanja«. A da bi se ratni uspjeh obezbijedio, potrebne su žrtve svake vrste. I Srbija, cio jedan narod, primio je na oltar Otadžbine sve što je imao i što je mogao prinijeti. Pridonio je i u krvi i u blagu. Cio jedan narod, sa svojim Kraljem i svojim vogaama dobrovoljno je preuzeo tu veliku žrtvu, dao da ga razapnu na krst najtežih i najstrašnijih muka, za slobodu i ujedinjenje cijeloga našega troimenoga naroda.

Danas, kad su jedva minule četiri godine našega oslobođenja, a ovdje kod nas tek dvije i manje, ima ljudi, ima čitavih skupina pa i stranaka, koji hoće da zanijechu tu veliku žrtvu koju je za nas prinijela Srbija, šire glasine, kako Pašić i Srbija nijesu se borili i za Hrvate i Slovence i nijesu ništa pridonijeli njihovu oslobođenju. To mogu samo niske i ropske duše. Poznija pokoljenja, koja će drugim očima gledati na naše oslobođenje, sudiće pravednije. Svijetli Pašićev lik sijae budućim pokoljenjima još ljepše i veličanstvenije, jer ona neće znati za predrasde. Pašić i Narodna Radikalna Stranka, kojoj je on na čelu, povelili su Srbiju u rat za oslobođenje i ujedinjenje svih Srba, Hrvata i Slovenaca.

Izorno kretanje.

Ovih posljednjih dana izborna nervoza zahvatila je manje više sve stranke. Prognoza se pravi svakog dana. Naravno ona je nestalna kao i kurs našeg dinara u Zurichu. Diže se i spušta neprestano. Čas porastu krila demokratima, čas zemljoradnicima. Pučka stranka napregla je sve sile i svi njeni ljudi razmili su se po selima, i po izvještajima koji su stigli odboru u Šibeniku, računaju sigurno na jednoga. Drinković-Trumbić recte Radićevci sigurni su za jednoga, a nadaju se iznijeti i dva mandata, radikalima „daju“ dva, dok zemljoradnici neće iznijeti košćnika. Demokrati obavljaju popis svojih pri-

staša i do sada su ih nabrojili oko 7.000. Za to su od sinoć malo veseliji. Drže važne sastanke, na koje su došli i sreski kandidati, a benkovački s kotarskom crvenkapom.

Dr. Trumbić u pravom svijetlu.

Nekidan smo zabilježili da je proglas Trumbić-Drinković bio zaplijenjen. Sada donosimo izvadak iz toga proglasa, da naši čitatelji vide u pravom svijetlu predsjednika Jugoslavenkog Odbora, g. dra. Trumbića. Naravno iznosimo onu najblažu stavku, koja glasi:

»Pošto su Hrvati gornje Dalmacije uvidili da im prijete opasnost da propadnu na skorim izborima uslijed toga što ide nekoliko hrvatskih stranaka u izbore, svaka za se, a Srbi svi zajedno, to su odlučili da u zadnji čas slože sve Hrvate da zajedno glasuju za listu D.ra Drinkovića i ostalih i na taj način spasu Hrvatsko Dalmacije i da je pripoje majci Hrvatskoj.«

Proglas završava:

Živili branitelji potlačenog hrvatskog naroda!

Zivio hrvatski republikanski seljački narod. — Odbor.

Ispod toga je ime nosioca liste d.ra Mate Drinkovića »lijehnika i ministra n. r.« te svih sreskih kandidata Drinković-Trumbić-Radićeve liste, a na koncu poklik: »Crvena kapa za crvenu listu«. Proglas je štampan u Pučkoj Tiskari u Šibeniku.

Interesi Šibenika.

Prije svega obračamo pažnju na fakat, da su novine u svoje doba bile donijele, da je od nadležnog ministarstva bilo doznačeno za gradnju u lukama Šibenika i Splita 15 milijuna Dinara i to, da se ima podijeliti po pola.

Odjadanput se saznalo, da se ta svota neće dijeliti po pola, nego da se odredilo 10 milijuna za splitske radnje, a samo 5 milijuna za šibenske lučke radnje. To je već jedna nepravda, nanešena našem gradu, koji je i onako pretrpio za okupacije talijanske mnoge štete na uštrb svog ekonomskog napretka. Mjesto, da mu se sad pruži obilatija pomoć, kao naknadu za prošle gubitke, nosi mu se eto i ono što ga po pravu ide.

Neznamo, ko je pri tome odlučivao, da se ovako dijeli ono 15 milijuna, jer nevjerojemo, da su ovako odlučili oni u Beogradu, jer bi oni bili pravičniji. Ako su u to ulazili prsti vlasti u Splitu, onda razumijemo sve, al — onda, neka šibenske vlasti upozore Beograd na tu nepristojnost.

Nego, nije ni to sve. Ima gore. Zadnji čas saznajemo, da nije doznačena svotu od 15 milijuna, nego od 13 milijuna za lučke radnje, a od tih 10 Splitu, a sama cigla 3 milijuna Šibeniku.

Što će ovo reći i ko je ovome kriv?

Mi, koji poznamo Split i luku mu, neznamo, kamo će se potrošiti ova svota pametno — i korisno, jer je on i onako pun gatova, dočim, kad bi se ta svota potrošila u šibensku luku, potrošila bi se pametno i prekorisno, jer se ima gdje da potroši i jer bi se dobilo obale prvoklasne za trgovinu i promet, a ne za luksuz i šetnju starcima penzionircima i dangubicama.

Protiv ovog dižemo glas protesta, upozorjujući one u Beogradu, da vide, kako se u nas po pravdi dijeli. A do znanja i našem zastupniku Ljubi Jovanoviću.

Druga je stvar, da smo doznali, da je pred godinu dvije bila od ministarstva doznačena stalna svota novaca za vodovodne radnje Šibenika i Splita. Nego, što se imalo dogoditi. Gosp. inžinir Musanić tu je vedrio i oblačio, a on je Splitčanin. Došao je k njemu drugi inžinir — spličanin (ako dobro pamtim g. S.) i oni to

dogovorno smrsiše tako, da je sva svota doznačena Splitu za vodovodne radnje, a imalo se onima u Beogradu prikazati stvar tako, kao da je potrošeno u namijenjene svrhe, jer da i Šibenik spada u sferu interesa splitskih u tom pogledu.

Htjeli bismo, da se ova stvar ispita i na čisto izvede, a u prvom redu stavljamo ovo u dužnost gospodi zastupnicima. Ispostavi li se pak jedna ovaka nepodopština, učinjena od podregnenog činovnika, onda, bez pardona, nek mu se da naplata za to. Ovaj zlatni čovjek poznat je nama dobro ovdje u Šibeniku iz onog zlatnog doba, kad je Austrija svoje golupčike slala u »patriotske« posle...

Treća stvar je, da je pred neko doba imao biti ovdje namješten tehnički ured pomorske vlasti sa inžinirum (Jurčićevićem) na čelu i sa 2 mlagja inžinira i 2 pomoćne snage. Vlast se je pomorska obratila na općinu i na stanbeni ured ovdje i baš osobno na gosp. ondašnjeg predsjednika stanb. ureda gosp. B., da joj se doznače za taj tehnički ured potrebne prostorije i stanovi. Stanovi za obitelji, a prostorije za ured, kojem bi trebalo samo 3 sobe i magazin za držanje sprava i alata, velik kojih 15—20 m. kvadratnih.

Ni ured stanbeni, ni općina ne učiniše ništa. Nepostaraše se, da ovaj, nama potrebni i korisni ured, bude smješten u naš grad. Da je taj ured u ono doba bio ovdje namješten, danas bi stvar naše obale i gata pod željeznicom kao i zgrade za pom. lučku vlast ovdje bila daleko dalje i — moguće — blizu gotova. Jer, tu bi bile potrebite inž. snage, koje bi same pravile nacrti i sve predradnje, koje su se onda od općine tražile, i gradnja bi bila danas počela, jer je novac bio budžetski doznačen.

Zašto se je pokazalo ovako malo mara i od stanb. ureda i — na žalost — od naše općine? Ako nijesu imali interesa za ovo nešibčanani, zašto ga nijesu imali Šibenčanani?

Mjesto namještat i ovdje neke nepotrebne i familije i privatne kancelarije ecc., kojih imamo na pretek za nas, zašto se radje nije namjestilo ured nama potrebit i koristan?

Taj je ured sad smješten u Dubrovnik, a Dubrovčani nadjoše za nj mjesto prije i radje, neg za svog graganjina, advokata Dra. Škvrću. Biće, mudri, promislili: pa advokata — hvala vragu — imamo dosta.

Svakako gosp. inž. Jurčićević je tamo — i on čeka, da mu općina nagje mjesto za ured i stanove, da se može preseliti u Šibenik sa uredskim osobljem.

Šibenčanani na straži.

I opet komite.

BEograd, 10. Ministarstvo unutarnjih djela potvrguje vijest, da je jedna bugarska komitska banda pokušala da napadne varoš Strumicu. Vojne vlasti uputile su u potjeru za komitama 2 bataljona vojnika sa žandarima.

Štrajk i urota komunista.

PARIZ, 10. Iz Bruxellesa se javlja, da se istragom ustanovilo, da se prigodom zadnjeg štrajka rudara radilo o jednoj velikoj uroti proti države. Uapšeno je 40 komunističkih vogja, koji su za organizaciju ustanka primali novac iz inostranstva.

Sa Fridrichovog putovanja.

Rim, 10. Doznaje se, da je bivši ministar predsjednik Magjarske Fridrich prigodom svog boravka u Rimu posjetio mnoge fašističke pravke. Mussolinijem se nije razgovarao, ali se nada, da će mu prigodom povratka iz Angore ipak uspjati, da razgovara sa ministrom predsjednikom Italija.

Градске вијести.

MINISTAR VJERA g. LJUBA JOVANOVIĆ danas poslije podne stiže u Šibenik. Sin ove krkne, ali ponosne zemlje, koji je kao mlado gđače, poslije krivočijškog ustanka, prebjegao u slobodnu Srbiju, gdje je odrastao i odgojio se, te ubrzo zauzeo jedno od vidnih mjesta u javnom životu Srbije, dolazi eto danas u naš grad, da nas pozdravi u slobodnoj, velikoj i ujedinjenoj domovini. Iskitimo naše kuće i dočekajmo raskrsljenih ruku velikoga sina ove naše zemlje i pozdravimo ga sa iskrenim: *Dobro nam došao!*

Zbor. Sutra u nedjelju u 11 sati prije podne održaće se u prostorijama »Hotel Krka« zbor Nar. Rad. Stranke, na kome će ministar vjera g. Ljuba Jovanović održati svoj programni govor. Pristup je slobodan.

Lična vijest. U ponedjeljak dolazi ovamo g. Svetozar Pribičević, na agitaciono putovanje po sjevernoj Dalmaciji.

Evakuacija. Danas je započela evakuacija zone B., a sutra će konačno sva Dalmacija, koja nam je pripala po rapalskom ugovoru, biti slobodna.

Izlet poljodjelske škole. Ovih su dana gljaci poljodjelske škole na Glavici kod Knina u pratnji direktora g. N. Morovića pošli u Murter da se upoznaju sa racionalnim pravljenjem ulja i da prisustvuju tečaju za maslinarstvo. G. Morović, na mjesnoj agenciji „Jadr. Plovidbe“ tražio je da se glacima dadu karte uz polovicu cijene, ali agencija nije htjela za to ni da čuje. Sva razlaganja g. Morovića bila su uzaludna. Kad je vidio da mu ništa ne pomaže, izvadio je pare da plati cijele karte, izjavivši da će stvar javiti na kompetentno mjesto kao i u sve dalmatinske novine. Tad se je činovnik povukao u sobu i poslije par časa vrativši se pristao na polovične karte. Kad je g. Morović uzeo karte i htio da se udalji, čuo je iza zatvorenog oknanca riječi: „Se savevo non ghe davo“.

Kompetencija rada naše carinarnice. Ministarstvo Financija pod C. Br. 9448. od 27. februara 1923. god. izdalo je kompetenciju rada kod carinarnica kako slijedi. Kod glavnih carinarnica II. reda dakle kod naše carinarnice u Šibeniku ne mogu se cariniti: Duvanski seme br. 305, duvanski lišće br. 39, sokovi biljnih plodova br. 47, sokovi biljnih plodova za industriju br. 48, biljni vosak br. 49, dabrovina, ambra itd. br. 28, brašno od pirinča i brašno od krumpira br. 103/23, jaka alkoholna pića br. 112, rakija od voća br. 113, alkohol i melasa br. 114, vino br. 115, šampanj br. 116, šira ukuhana sa šećerom br. 117, vino s dodaci a za lečenje medicinsko br. 118, vino od ostalog voća br. 119, ostala veštački spravljena pića br. 120, pivo sviju vrsta br. 121, ekstrakt od slada br. 122, mineralne vode, primedba uz br. 125 i 126, esencije i ekstrakti bez etersa i alkohola br. 139, veštačko maslo, margarin br. 137, sokovi od plodova bez alkohola sa šećerom br. 141, plodovi sa alkoholom br. 142, hemijski spremljena sredstva za ishranu br. 144, fabrički duhana br. 146, veštačke slatke materije saharin br. 231, veštački balsami za lekarsvo i industriju br. 233, gotovi lekovi br. 234, organski, hemijski proizvodi i preparati i apotekarski proizvodi br. 235, eteri sviju vrsta br. 253, konjako ulje, enanete br. 254, patoka sirova i prečišćena br. 255, eterska ulja br. 256, veštačke mirisave materije br. 257, barut br. 264, dinamit br. 265, ostale materije za rasprskavanje i pucanje br. 266, rakete br. 267, patrone br. 268, žigice br. 269, pamučna prediva br. 274 i glatke pamučne tkanine br. 277, somot pliš br. 278, til, bobine br. 279, čarape, rukavice, pamučne br. 280, čipke sviju vrsta br. 281, vezovi na pamučnoj tkanini br. 282, pantličke sviju vrsta pamučne br. 283, pozamentarijska roba, dugmetarske br. 284. (Svršiče se).

Brzobjavne i telefonske vijesti

(Posebni izjaveštaji „Dalmatinskog Radikala“).

Ljuba Jovanović u Drnišu.

DRNIŠ, 10. Jučer u 11 sati cijelo Petrovo polje sleglo se je u Drniš, da dočeka, pozdravi i čuje ministra g. Lj. Jovanovića. Cijela varoš bila je iskičena zastavama.

Pred Miovićevim dvorima bio se je slegao narod sa zastavama državnim, srpskim i hrvatskim. Kad je g. ministar izišao iz automobila, pozdravio ga je odličnim oduševljenjem u ime sakupljenog naroda g. Simo Manoljović, na to je djevojčica Lidija Marušić pozdravila u ime malenih g. ministra i pružila mu kitu cvijeća, miris naše svete zemlje, a g. ministar je malu zagrlio.

Pred općinom na poljani gdje se bijaše slegao toliki narod, držao je g. ministar svoj državnički mudri govor. Narod je bio u zanosu oduševljenja, jer nešto tako velebnoga, mudra i plemenita nije ova krajina čula. Čak i pristaje protustranke dogloše i lično pozdraviše g. ministra. Nekoji pripadnici drugih stranaka izjavili su se, da svaki Hrvat može da sa iskrenim oduševljenjem pristane uz one čestite nazore, koji jedini su kadri uspostaviti narodnu i državnu sreću. Visoki moral, etička načela, državničke mudrosti toga nezaboravnog govora stekla su štovalaca i prijatelja g. ministru čak i u krugovima protustranaka.

Nakon toga nezaboravnog govora i nakon uredneborne klicanja slave i triumfa g. ministra podigao se je na podium g. dr. M. Martić, drniški sreski kandidat radikalne stranke. On je u svom oduševljenju narodu od srca zahvalio na povjerenju i obećao svojsko zauzimanje za ovaj ubogi kraj. Narod ga je klicanjem i oduševljenjem pozdravio.

Na to se je g. ministar uputio put Roškog Slapa da posjeti Kistanje, Benkonac i Obrovac.

Još je dugo narod ostao u avliji Miovića, te razblažen tim velikim političkim događajem klicao Kralju, državi i radikalnoj stranci, stvoriteljici naše slobode. Petropoljac.

Naše financije.

BEOGRAD, 10. Ministar financija dr. Stojadinović na konferenciji sa privrednicima u Novom Sadu izložio je svoju gospdarsku politiku i njezine posljedice. Istakao je, da je on za slobodnu trgovinu deviza i valuta. Zabranu izvoza bila je veoma štetna, jer je to bio uzrok da se produkcija snizila, a da je skupoća rasla svakim danom. Sada pak, kad je izvoz dozvoljen, produkcija neprestano raste, a i skupoće će morati

brzo da nestane. Glavni je cilj ministra, da se više ne posuguje novaca od Narodne Banke. Novčanica je sada u optjecaju nešto oko 5 milijardi, a državni dug iznosi 4 milijarde i po. Od toga je 1200 milijona za razmenu austrijskih krnina za naše dinare, a taj novac pokriven je sa 24 milijuna zlatnih dukata, koje smo dobili od austrijske banke. Duskora ćemo dobiti još 15 milijona u zlatu. Kad se od te svote još odbiju razni državni prihodi, koji idu u kasu Narodne Banke, onda faktični dug iznosi nešto oko 1 milijardu dinara. Ratne dugove po mišljenju Stojadinovića ne ćemo morati nikada da isplaćimo.

Uzroci porastu dinara.

BEOGRAD, 10. Povodom variranja dinarske vrijednosti obratili smo se na nadležno mjesto, pa smo doznali da su skoku dinara najviše doprinijeli politički događaji. Ti su uzroci: prijateljski sporazum sa Austrijom, uređenje odnosa sa Italijom, provogjenje rapalskog ugovora, ulaz naše vojske u Sušak, prijateljski odnosi sa Bugarskom i uopće naša miroljubiva politika prema susjednim zemljama.

Talijanske namjere.

BEOGRAD, 10. Na konferenciji u Opatiji došlo je do nesuglasica između naših i talijanskih delegata glede pitanja luke Delte i Baroša. Talijani svakako hoće da ove luke ostanu u njihovim rukama. Obje luke imaju veoma dobro zaleđe u našoj Kraljevini i sa malo sredstava mogle bi postati važna pristaništa na Jadranu. Preko tih luka misli Italija razviti ekonomsku prevlast na Jadranu, što bi veoma štetilo riječkoj i našoj državi Italija bi se u slučaju da joj to uspije nalazila u veoma zgodnom položaju prema nama. Naša delegacija bezuvjetno traži, da ove luke pripadnu našoj Kraljevini.

OPATIJA, 10. Jedan talijanski delegat pozakao je jednom našem novinaru službeni tekst santamargaretske konvencije, pak se konstatalo, da se taj tekst, koji posjeduje talijanska vlada, razlikuje od teksta, koji posjeduje naša vlada. Po tekstu talijanske vlade ima se najprije uspostaviti saobraćaj, a onda tek izvršiti evakuacija, dočim po tekstu, koji posjeduje naša vlada ima se izvršiti obratno, najprije evakuacija a onda tek uspostaviti saobraćaj. Ova raznost tekstova pobudila je veliku senzaciju.

Burze.

ZÜRICH, 10. Zagreb 5:50.

Naši dopisi.

Kruševo, 6. marta.

(Puckoši i Radiševići u agitaciju). Koncem februara prošao je kroz Kruševo za Obrovac prof. Jurac iz Splitske, sreski kandidat pučke stranke. U Obrovcu je bio loše sreće. Uaa sve pokušaje nije mogao da prikupe ni deset ljudi da održi sastanak. Poštenim tim neuspjehom u pratnji trojice pristupila došao je sutradan u naše selo, ali ni u Kruševu nije bio bolje sreće. Svijesni težiaci skočili su protiv agitatora, da su morali pobjeći glavom bez obaira. Dva zavedena težaka na to su počeli vikati: „Živila republika!“ i „Dođe Srbija!“, pa su obojica po nalogu poglavara Benzona bili upušteni i ovedeni u Obrovac. Jurac je sa družinom išao i u Starigrad Jaseniće, Seline, Tribaň i neka druga sela, ali svuda je bio ale sreće.

Na 1. ov. m. došao je ovamo agitirati

za republiku neki učitelj Đubravića sa jednim težačkom na Stankovača. U Kruševu ih je primio na konak Ivan Soša, finca u penziji. Ova dvojica ima gadnu prošlost. Sve do oslobođenja on je služio, a poslije se učinio bolesnim i pošao u penziju, dok je njegov rođeni brat Grgo za vrijeme talijanske okupacije bio denuncijant, te je nakon oslobođenja, bojeći se narodne osvete, preselio u Zadar.

Čudi nas, kako se to mogu slobodno šetati i agitirati protiv države ljudi koji primaju od te iste države plaću. Znađu li za to naše školске vlasti? Da li su profesori i učitelji plaćeni za rad u školi mli za agitacije i to proti države? Čini nam se, da su kolani popuicali na nekim nadležstvima kod nas i da oni kojima je poverena uprava u zemlji malo vode računa o radu i redu. Hoće li jednom vlasti početi tražiti, da poštivaju autoritet države bar oni, koje država plaća? Izgleda da je kod nas mnogo toga gñila.

Нове књиге.

И. С. Тургенев: „Пролетне воде“. Роман, с руског превела Олга Којић. Са предговором Е. Захарева и сликом Тургенева. (Издање Цвијановића, Београд. Цена 15 дина.). Тургенев је најомиљенији писац не само наше него целе европске читалачке публике. Свуда се он преводи и чита. Бриљантан уметнички стил, јако осећане природе, ведар, здрав оптимизам, реалино и живо цртање живота са лакоом романтичном превлаком, то су дражи које привлаче читаоце. Више него и један руски писац, Тургенев је западањак приступачан свима народима.

Али ипак он чува дубоко у својој уметности расне руске особине, носи у себи све елементе руске душе.

Његова уметност има свој корен дубоко у руској земљи, и ако је форма више западначка. Нежна лирска осећања, сликарски описи природе, заматљива музика речи, здрав, реалан идеализам, то су особине које ће остати и онда кад се више не буде разумевало доба које је Тургенев описао. Превод је врло добар, а издање укусно и спада међу наше најлепше послератне књиге.

— „Нови Живот“ изашла је свеска 2. слиједним садржајем: Просвета у Албанији: Вл. М. В.; Руски пролетаријат и комунизам: Е. Јеретов; „Народни покрет“ у Чехословачкој: Стево Клујић; Гвоздене руке: Инж. Михаило Ђ. Којић; Привредна структура наше државе: Географ; Књижевна хроника: М. С. Јовановић. Белешке — Директор Љуба Јовановић.

ЗАХВАЛНОСТ

Свима онима, који пригодном болести и смрти, исказаше учешће нашој незаборављеној мајки

МАРТИ МАЛЕШЕВИЋ

Особито благодаримо на заузимању госп. Др. Јови Таузовићу, преч. Оцу Севастијану Јовићу, као и нашим мјештанима и гг. чиновницима, који својим присуством испратише смртне останке покојнице до вјечитог боравишта.

КИСТАЊЕ, 7. марта 1923.

О ЖАЛОШЋЕНИ:

синови и ћери Малешевих.

Позор господје и господјце!

Švelja, која се је недавно preselila у Šibenik, prima на šivanje svakovrsna odijela i kapute за gospodje и gospodјice.

Radi vrlo ukusno i solidno по најновјим krojevima из raznih journala и по eventualnoj želji. Cijene су vrlo umjerene.

Poblіže informacije dobivaju се у upravi lista. 2—3

ДРОГЕРИЈА М. ПЕЦЕЉ И ДРУГ

— ШИБЕНИК —

Складште дрога, кемајалја медциналих и техничких, тоалетних и хигијенских артикла, боја улсних и у праху, апликас и све потребштине за маstone, кистова и четкарске робе.

Главно складште минералних вода. 11

НОВА ШТАМПАРИЈА

— ШИБЕНИК —

Штампарија је снабдевена свим модерним машинским и латинским писменима, те врснама стројевима на електрични погон. — Prima на израду све врсте тискарских и графичких струку. — Складште тискарских и графичких струку. — Израда брза и точна.

ЂУРО ВОЈВОДИЋ - КНИН

ТРГОВИНА ЗЕМАЉСКИХ ПРОИЗВОДА
НА ВЕЛИКО И МАЛО

Бројави: ВОЈВОДИЋ - Книн.

8

Телефон број 3.

НОВА ШТАМПАРИЈА

— ШИБЕНИК —

Штампарија је снабдевена свим модерним машинским и латинским писменима, те врснама стројевима на електрични погон. — Prima на израду све врсте тискарских и графичких струку. — Складште тискарских и графичких струку. — Израда брза и точна.

Radikali, interes naroda i државе наше заhtјева, да сви širite načela наше радикалне странке.

Помажите „Просвјету“!

VULKANIZACIЈА u KRANJU

ZASTUPSTVO ZA DALMACIJU U ŠIBENIKU

Stalno на складшту:

pune gume по dimenziji.

- nove auto-pneumatike i unutrašnje gume svјij dimenzija svјetske tvrtke Metzeler;
- potpuno reparirane auto-pneumatike i unutrašnje gume.

Reparatura:

popravlak svјij vrsta auto-spoljašnjih i unutrašnjih guma.

Špecialiteta: izradak novih protektora i to glatkih, dezini-ranih i okovanih.

KOMPLETNA GARNITURA ZA BICIKL 200 Din.

Cijene izvan konkurence!

Preporučuje се
PETAR SLJEPČEVIĆ

262. ispod Realke.

Алекса Баљковић - Скрадин - ПОДРУЖНИЦА

ВЕЛИКОПРОДАЈА СОЛИ

Трговина сваковрсном робом у јестиву, грађевним предметима, кожама, рукотворинама, житији, гвожђарији, стаклу, порцулану, ситијарији. - Папирница. - Све на мало и велико.

Позор путници!

Гостина у Беврската са врућим и хладним јелом као и свака згода са великим обором. - Шталама за коње, карове, кочије, ауте. - Кревети за путнике. - У свако доба отворено са брзом послугом уз најнижу цијену. — Препоручујем се п. п. путницима и пријатељима за што бољи посјет. 17

Radikali! Spremajte se za izbore.